

Ik Ben

Alle Schriftaanhalingen komen uit de Herziene Statenvertaling. Update 1-7-2024 (aanvullingen)

Johannes 18:1-6 – tussen haakjes wat niet in de grondtekst staat

“Nadat Hij dit gezegd had, vertrok Jezus met Zijn discipelen naar de overkant van de beek Kedron, waar een hof was, die Hij met Zijn discipelen inging. ²En Judas, die Hem verraadde, kende die plaats ook, omdat Jezus daar vaak met Zijn discipelen samengekomen was. ³Judas dan, die de afdeling [soldaten] en [enkele] dienaars van de overpriesters en Farizeeën meegenomen had, kwam daar met lantaarns, fakkels en wapens. ⁴Jezus dan, Die alles wist wat er over Hem komen zou, trad naar voren en zei tegen hen: Wie zoekt u? ⁵Zij antwoordden Hem: Jezus de Nazarener. Jezus zei tegen hen: **Ik ben** [het]. En Judas, die Hem verraadde, stond ook bij hen. ⁶Toen Hij dan tegen hen zei: Ik ben [het], deinsden zij terug en vielen op de grond”.

Tot degenen die Hem kwamen arresteren zei de Heer: **Ik ben**. In de Griekse grondtekst is dit: **egó eimi**. Daarop vielen al deze gewapende mannen hulpeloos achterover op de grond. In die uitdrukking moet klaarblijkelijk iets méér schuilen dan gewoon ons Nederlandse “Ik ben het”.

Niet louter “Ik ben het”

De Heer gebruikte deze uitdrukking reeds in Johannes 8:58: “*prin abraam genesthai egó eimi*”, of letterlijk: “Vóór Abraham tot bestaan kwam **Ik ben**” (De Joden wilden Hem toen stenigen - vs. 59)!

De King James Version vertaalt overeenkomstig: “Before Abraham was, **I am**”.

Vergelijk hiermee Exodus 3:14, in de King James Version:

“And God said unto Moses, I AM [Hebr. *hayah*] THAT I AM [Hebr. *hayah*]: and he said, Thus shalt thou say unto the children of Israel, I AM hath sent me unto you”. (Orig. hoofdletters)

Ook de Herziene Statenvertaling vertaalt Exodus 3:14 nu overeenkomstig – een hele verbetering:

“En God zei tegen Mozes: IK BEN DIE IK BEN. Ook zei Hij: Dit moet u tegen de Israëlieten zeggen: IK BEN heeft mij naar u toe gezonden”. (Orig. hoofdletters)

Wie is deze “IK BEN”? Dat is God, en zijn Verbondsnaam is “JaHWeH”. Dat laatste wordt door het volgende vers aangetoond:

“Toen zei God verder tegen Mozes: Dit moet u tegen de Israëlieten zeggen: JaHWeH¹, de God van uw vaders, de God van Abraham, de God van Izak en de God van Jakob, heeft mij naar u toe gezonden. Dit is voor eeuwig Mijn Naam” (Exodus 3:15).

We begrijpen nu waarom de soldaten achterover vielen: de Heer Jezus is niemand minder dan JaHWeH! In deze Naam zit de werkwoordsvorm “Ik Ben”, namelijk het Hebreeuwse *hayah*.

Verder bewijs

Het zal vooreerst duidelijk zijn dat in Exodus 3:14 de uitdrukking “Ik Ben”, of “I Am” in de King James Version, de vertaling is van het Hebreeuwse *hayah*²:

I AM	Phr.	[01961]	הָיָה hayah	Tense
THAT I AM:	Phr.	[01961]	הָיָה hayah	Tense

“Ik Ben” in Exodus 3:14 volgens de Hebreeuwse grondtekst = *hayah*

Nu is de Griekse, nieuwtestamentische uitdrukking *egó eimi* het equivalent van dit Hebreeuwse *hayah*. Om dat aan te tonen nemen we de Septuaginta³, de oude Griekse vertaling van het Oude Testament. Daar lezen we: *egó eimi ho ón*, oftewel: *Ik Ben De Zijnde*, of: *Ik Ben [Degene] Die Is*:

και ειπεν ο θεος προς μουσην **εγω ειμι ο ων** και ειπεν ουτως ερεισ
τοις υιοις ισραηλ ο ων απεσταλκεν με προς υμας

“Ik Ben” in Exodus 3:14 volgens de Septuaginta (LXX), leert ons dat *hayah* = *egó eimi*⁴

In het Oude Testament zien we dus dat JaHWeH de *egó eimi* is, de *Ik ben*. In het Nieuwe Testament slaat die uitdrukking op de Heer Jezus.

In Johannes 8:58 bedoelde de Heer Jezus met *Ik ben* dat Hij JaHWeH is, de Almachtige God. De Joden namen daarop stenen om op Hem te werpen (vs. 59), omdat Hij zich, volgens hen godslasterlijk, gelijkstelde met God.

In Johannes 18:5-6 gebruikt de Heer opnieuw dezelfde uitdrukking: “Ik ben”. Nu nemen de Joden geen stenen op maar de hele bende deinst achteruit en viel neer op de grond. Wat moet dit een gezicht geweest zijn! Al deze gewapende mannen vallen hulpeloos achterover neer, terwijl de Heer in al zijn waardigheid daar voor hen staat! Door dit wonder laat de Heer blijken dat Hij God is. Geen Romeinse soldaat of dienaar kon op zijn voeten blijven staan - een onweerstaanbare macht velde hen.

¹ Hier heb ik het in de grondtekst voorkomende Tetragrammaton (Gr. *tetra* = vier; afbeelding onderaan) hersteld. Het bestaat uit vier tekens en is Gods oudtestamentische Verbondsnaam. In het Nederlands komt de transcriptie overeen met JHWH. De vocale uitspraak ervan werd niet overgeleverd. De moeilijkheid is dat het oude Hebreeuws geen klinkers kent: die werden er gewoon bij onthouden, en in latere tijden is de verbondsnaam in onbruik geraakt. Toch menen kenners dat het tetragram in het Nederlands het best gereconstrueerd wordt als JAHWEH. In deze Naam zit de werkwoordsvorm *hayah*. יהוה: JHWH (te lezen van rechts naar links).

² Blue Letter Bible, Ex. 3:14 - Hebrew scroll. Strong's [01961]:

³ Septuaginta (Lat., = zeventig) of Septuagint afk. v. interpretatio septuaginta virorum (= vertaling van de zeventig mannen), benaming voor de Griekse vertaling van het Oude Testament die tussen ca. 250 en 100 v.C. tot stand kwam. De naam is ontleend aan een in de brief van Aristeas overgeleverd verhaal volgens welke 72 geleerden uit Israël in 72 dagen te Alexandrië het Oude Testament in het Grieks vertaald zouden hebben. (nr. Encarta 2002).

⁴ Blue Letter Bible, Ex. 3:14 - LXX.

Waarom dit wonder gebeurde

Er zijn twee redenen:

1. Ten eerste om aan de discipelen en aan Zijn vijanden te laten zien dat Hij de Heer der heerlijkheid is. Opnieuw blijkt immers de almacht van de Heer. Daarom staat dit voorval ook opgetekend in het evangelie van Johannes, want dit evangelie is geschreven om aan te tonen dat Jezus de Christus is, de Zoon van God.
2. In de tweede plaats gebeurde dit om te laten zien dat de gevangenneming van de Heer en de daarop volgende kruisiging niet gebeurde omdat de Heer er niets tegen kon doen, maar enkel omdat Hij het Zelf ook wilde dat dit zou gebeuren.

Psalm 27:2 is een profetie van wat hier gebeurde:

“Toen kwaaddoeners op mij afkwamen, om mij levend te verslinden – mijn tegenstanders en mijn vijanden – **struikelden zij zelf en vielen**”.

Als de Heer dit deed toen men op het punt stond Hem te oordelen, wat zal Hij dan doen als Hij zit op de troon van het oordeel? Als de Heer dit deed vlak voor zijn dood, wat zal Hij dan doen als Hij komt om te regeren? Dan zullen alle vijanden in het stof vallen. Dan moet elke knie zich buigen en elke tong moet belijden “dat Jezus Christus de Heere is, tot heerlijkheid van God de Vader” (Filippenzen 2:10-11). Amen.

Geraadpleegde bronnen:

- “Wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd, Aantekeningen bij het Evangelie naar Johannes”, Arno C. Gaebelien. Oorspronkelijke titel: “An Exposition of the Gospel of John”, Loizeaux Brothers, Neptune, New Jersey USA.
- Blue Letter Bible, Ex. 3:14. <http://www.blueletterbible.org/>.
- Strong's Exhaustive Concordance of the Bible, 34ste druk 1976.

IK BEN	het Brood des levens (Johannes 6:35) het Licht der wereld (Johannes 8:12) de Deur voor de schapen (Johannes 10:7, 9) de goede Herder (Johannes 10:11, 14) de Opstanding en het Leven (Johannes 11:25) de Weg, de Waarheid en het Leven (Johannes 14:6) de ware Wijnstok (Johannes 15:1)
---------------	---

De 7 “Ik Ben” uitspraken in het Johannesevangelie

Lees ook:

- o Zij zeggen “Ik Ben”, “want velen zullen komen onder Mijn Naam”:
<http://www.verhoevenmarc.be/PDF/IkBen.pdf>

verhoevenmarc@skynet.be - www.verhoevenmarc.be - www.verhoevenmarc.be/NieuwsteArtikelen.htm